

KURATORIUM
OŚWIATY
W KRAKOWIE

Kod ucznia:

**MAŁOPOLSKI KONKURS JĘZYKA POLSKIEGO
DLA UCZNIÓW GIMNAZJÓW
W ROKU SZKOLNYM 2015/2016**

Etap rejonowy – 14 grudnia 2015 r.

Temat: „W poszukiwaniu radości życia”

Zadanie	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
Punktacja	3	2	6	3	2	1	3	2	4	1	3
Punkty przyznane											
Zadanie	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	SUMA
Punktacja	2	1	2	2	2	2	6	3	5	21	76
Punkty przyznane											

Czytelne podpisy sprawdzających:

1. 2.

Miejsce na dane ucznia

Droga Gimnazjalistko, Drogi Gimnazjalisto!

- 1. Test składa się z 21 zadań.***
- 2. Na rozwiązanie testu masz 120 minut.***
- 3. Za poprawne rozwiązanie wszystkich poleceń możesz otrzymać maksymalnie 76 punktów.***
- 4. Pracuj spokojnie. Przeczytaj uważnie wszystkie polecenia i załączone teksty.***
- 5. Odpowiedzi wpisuj długopisem lub piórem w wyznaczonych miejscach testu. Praca napisana ołówkiem nie będzie sprawdzana.***
- 6. Odpowiedzi formułuj zgodnie z normą językową.***
- 7. Nie używaj korektora, błędną odpowiedź przekreśl.***

Życzymy Ci powodzenia!
Organizatorzy konkursu

Między pięknem a dobrem

Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis*

1. (0-3) Podaj trzy argumenty przemawiające za tym, że Petroniusz to wyznawca epikureizmu. Każdemu z podanych argumentów przyporządkuj po jednym przykładzie z życia bohatera.

Argument	Przykład

2. (0-2) Do poniższych cytatów z *Quo vadis* dopasuj właściwe pojęcia spośród podanych w ramce.

tyran bibliofil esteta asceta megaloman

Wszystko zauważył i wszystko ocenił: więc i twarz różową i przezroczą, i świeże usta, jakby do pocałunku złożone, i niebieskie jak lazur mórz oczy, i alabastrową białość czoła, i bujność ciemnych włosów przeświecających na skrętach odblaskiem bursztynu albo korynckiej miedzi, i lekką szyję, i „boską” spadzistość ramion, i całą postać giętką, smukłą, młodą młodością maju i świeżo rozkwitłych kwiatów. (...).

.....

(...) zbliżyć się do rozdawcy wszelkich łask, bogactw i dobra, którego jedno widzimi się mogło wprowadzić poniżyć, ale mogło i wynieść bez miary.

.....
Nie chcę wprowadzić nieładu w biblioteczce, więc na drogę czynię osobne zapasy. Podobno wyszły nowe rzeczy Musoniusza i Seneki. Szukam także Persjusza i pewnego wydania eklog Wergilego, którego nie mam. Och, jakież jestem zmęczony i jak ręce mnie bolą od zdejmowania zwojów z kolków... Bo gdy się jest raz w księgarni, ciekawość bierze to i owo zobaczyć. Byłem u Awiruna, u Atraktusa na Argiletum, a przedtem jeszcze u Sozjuszów na Vicus Sandalarius.

.....
Wierszorób czuł się szczęśliwy, deklamator czuł się natchniony (...). Czegóż mógł jeszcze żądać? Oto Rzym, Rzym światowładny, płonie, a on stoi na łukach wodociągu, ze złotą lutnią w ręku, widny, purpurowy, podziwiany, wspaniały i poetyczny. Gdzieś tam poniżej, w mroku, szemrze i burzy się lud! Ale niech szemrze. Wieki upłyną, tysiące lat przejdzie, a ludzie będą pamiętali i sławili tego poetę, który w taką noc śpiewał upadek i pożar Troi. Czymże wobec niego Homer? Czym sam Apollo ze swoją drążoną formingą?

.....
3. (0-6) Gdybym (...) powtarzał tylko dwa wyrazy: „Jestem szczęśliwy!”, jeszcze bym szczęścia mojego wyrazić nie zdołał. Z perspektywy Winicjusza opisz jego przeżycia po osiedleniu się na Sycylii. Wskaż trzy źródła przeżyć bohatera. W opisie uwzględnij środki stylistyczne podkreślające emocje Winicjusza. Twoja praca powinna zająć co najmniej połowę wyznaczonego miejsca.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

KRYTERIUM	3.1	3.2	3.3	3.4	SUMA PUNKTÓW
LICZBA UZYSKANYCH PUNKTÓW					

Droga trudu

Wisława Szymborska, *Odczyt noblowski*

(...) Wspomniałam o natchnieniu. Na pytanie, czym ono jest, jeśli jest, poeci współcześni dają odpowiedzi wymijające. Nie dlatego, że nigdy nie odczuli dobrodziejstwa tego wewnętrznego impulsu. Przyczyna jest inna. Niełatwo wyjaśnić komuś coś, czego się samemu nie rozumie.

Ja także, pytana o to czasami, istotę rzeczy obchodzę z daleka. Ale odpowiadam w sposób taki: natchnienie nie jest wyłącznym przywilejem poetów czy artystów w ogólności. Jest, była, będzie zawsze pewna grupa ludzi, których natchnienie nawiedza. To ci wszyscy, którzy świadomie wybierają sobie pracę i wykonują ją z zamiłowaniem i wyobraźnią. Bywają tacy lekarze, bywają tacy pedagodzy, bywają tacy ogrodnicy i jeszcze setka innych zawodów. Ich praca może być bezustanną przygodą, jeśli tylko potrafią w niej dostrzec coraz to nowe wyzwania. Pomimo trudów i porażek, ich ciekawość nie stygnie. Z każdego rozwiązane zagadnienia wyfruwa im rój nowych pytań. Natchnienie, czymkolwiek ono jest, rodzi się z bezustannego „nie wiem”.

Takich ludzi nie jest zbyt wielu. Większość mieszkańców tej ziemi pracuje, żeby zdobyć środki utrzymania, pracuje, bo musi. To nie oni z własnej pasji wybierają sobie pracę, to okoliczności życia wybierają za nich. Praca nielubiana, praca, która nudzi, ceniona tylko dlatego, że nawet w tej postaci nie dla wszystkich jest dostępna, to jedna z najcięższych ludzkich niedoli. (...)

Poeta również, jeśli jest prawdziwym poetą, musi ciągle powtarzać sobie „nie wiem”. (...)

4. (0-3) Z przytoczonego fragmentu *Odczytu noblowskiego* zacytuj:

a) wypowiedzenie, w którym poetka ujawnia się w bezpośredni sposób;

.....
.....

b) wypowiedzenie, w którym wyraz „natchnienie” został zastąpiony wyrażeniem synonimicznym;

.....
.....

c) wypowiedzenie, w którym noblistka mówi w sposób metaforyczny o twórczym podejściu do pracy.

.....
.....

5. (0-2) Co - według Szymborskiej - nadaje sens życiu człowieka? W oparciu o podany fragment *Odczytu noblowskiego* udziel trzech odpowiedzi. Nie cytuj.

-
-
-

6. (0-1) Wisława Szymborska w swoim odczycie napisała: *Przychodziła chwila, kiedy poeta zamykał za sobą drzwi, zrzucił z siebie te wszystkie peleryny, błyskotki i inne poetyczne akcesoria, i stawał (...) w oczekiwaniu na samego siebie, nad niezapisaną jeszcze kartką papieru.*

Wyjaśnij znaczenie podkreślonego fragmentu tekstu, pozbawiając go metaforycznego charakteru.

.....
.....

Ku naturze

Adam Asnyk, *Ranek w górach*

Wyzłoczone słońcem szczyty
Już różowo w górze płoną,
I pogodnie lśnią błękity
Nad pogiętych skał koroną.

W dole - lasy skryte w cieniu
Toną jeszcze w mgłę perłowej,
Co w porannym oświetleniu
Mknie się z wolna przez parowy.

Lecz już wietrzyk mgłę rozpędza,
I ta rwie się w chmurek stada...
Jak pajęczka, wiotka przędza
Na krawędziach skał osiada.

A spod sinej tej zasłony
Świat przegląda coraz szerzej,
Z nocnych, cichych snów zbudzony,
Taki jasny, wonny, świeży.

Wszystko srebrzy się dokoła
Pod perlistą, bujną rosą,
Świerki, trawy, mchy i zioła
Balsamiczny zapach niosą.

A blask spływa wciąż gorętszy,
Coraz głębiej oko tonie,
Cudowności świat się piętrzy
W wyzłoczonej swej koronie.

Góry wyszły jak z kąpieli
I swym łonem świecą czystym,
W granitowej świecą bieli
W tym powietrzu przezroczystym.

Każdy zakręt, każdy załom
Wyskakuje żywy, dumny;
Słońce dało życie skałom,
Rzeźbiąc światłem ich kolumny.

Wszystko skrzy się, wszystko mieni,
Wszystko w oczach przeistacza -
Gra przelotnych barw i cieni
Coraz szerszy krąg zatacza.
(...)

23 listopada 1878

7. (0-3) W poniższej tabeli zamieszczono przykłady środków stylistycznych zastosowanych w wierszu Adama Asnyka. Nazwij każdy z tych środków i określ jego funkcję w utworze.

Cytat	Nazwa środka stylistycznego	Funkcja środka stylistycznego
<i>Świat (...) Taki jasny, wonny, świeży.</i>		
<i>Wszystko skrzy się, wszystko mieni, Wszystko w oczach przeistacza</i>		
<i>Góry wyszły jak z kąpieli</i>		

8. (0-2) Czego można się dowiedzieć o podmiocie lirycznym na podstawie sposobu, w jaki przedstawia on górski krajobraz. Podaj dwie informacje dotyczące podmiotu lirycznego.

-
-

Ścieżka eksperymentu

Bruno Jasiński, *But w butonierce*

Zmarnowałem podeszwy w całodziennych spieszeniach,
Teraz jestem słoneczny, siebiepewny i rad.
Idę młody, genialny, trzymam ręce w kieszeniach,
Stawiam kroki milowe, zamaszyste, jak świat.

Nie zatrzymam się nigdzie na rozstajach, na wiorstach¹,
Bo mnie niesie coś wiecznie, motorycznie i przed.
Mijam strachy na wróble w eleganckich windhorstach²,
Wszystkim kłaniam się grzecznie i poprawiam im pled.

¹ wiorsta - jednostka długości równa 1066,78 m

² windhorst - kapelusz o szerokim rondzie

W parkocieniu krokietni³ — jakiś meeting⁴ panieński
Dyskutują o sztuce, objawiając swój traf.
One jeszcze nie wiedzą, że gdy nastał Jasiński,
Bezpownotnie umarli i Tetmajer i Staff.

³ krokietnia – tu: boisko do gry w krokietu

⁴ meeting (ang.) - spotkanie

One jeszcze nie wiedzą, one jeszcze nie wierzą.
Poezyjność, futurizm — niewiadoma i X.
Chodźmy biegać, panienki, niech się główki oświeżą —
Będzie lepiej smakować poobiedni jour-fixe⁵.

⁵ jour-fixe (fr.) - stały dzień tygodnia przeznaczony na przyjmowanie gości

Przeleciało gdzieś auto w białych kłębach benzyny,
Zafurkotał na wietrze trzepocący się szal.
Pojechała mi bajka poza góry doliny
nic jakoś mi nie żal, a powinno być żal...

Tak mi dobrze, tak mojo, aż rechoce się serce.
Same nogi mnie niosą gdzieś — i po co mi, gdzie?
Idę młody, genialny, niosę BUT W BUTONIERCE,
Tym co za mną nie zdążą echopowiem: — Adieu⁶! —

⁶ adieu (fr.) - do widzenia, żegnaj

9. (0-4) Wypisz z tekstu po jednym fragmencie, w którym ujawnia się postawa podmiotu lirycznego. Wyjaśnij sens zacytowanych przez Ciebie fragmentów.

a) Fragment, w którym ujawnia się postawa podmiotu lirycznego wobec siebie samego:

.....

Sens cytatu:

.....

.....

b) Fragment, w którym ujawnia się postawa podmiotu lirycznego wobec innych ludzi:

.....

Sens cytatu:

.....

.....

c) Fragment, w którym ujawnia się postawa podmiotu lirycznego wobec tradycji literackiej:

.....

Sens cytatu:

.....

.....

d) Fragment, w którym ujawnia się postawa podmiotu lirycznego wobec przyszłości:

.....

Sens cytatu:

.....

.....

10. (0-1) Co jest szczęściem dla bohaterów tekstu Sławomira Mrożka?

Szczęście według Królewny to

.....

Szczęście według Królewicza to

.....

11. (0-3) W opowiadaniu Mrożka można odnaleźć cechy groteski. Uzupełnij tabelę, podając po jednym przykładzie wskazanej cechy groteski.

Cechy groteski	Przykład z tekstu
naruszenie zasad zdrowego rozsądku	
karykaturalne przejawienie	
przenikanie się realizmu i fantastyki	

12. (0-2) Rozpoznaj style wypowiedzi zastosowane w podanych poniżej fragmentach tekstu Sławomira Mrożka. Podaj po jednej cesze charakterystycznej dla wskazanego przez Ciebie stylu.

a) *Ulegając przemożnemu odruchowi, nachylił się i złożył pocałunek na jej ustach bladoróżanych.*

Styl

Cecha stylu:

.....

b) *Ja tylko po zapalki i z powrotem. Okropnie palić się chce.*

Styl

Cecha stylu:

.....

W głąb siebie

Ursula Le Guin, *Czarnoksiężnik z Archipelagu*

13. (0-1) Jakie cechy charakteru Geda doprowadziły do pojawienia się cienia w jego życiu? Podaj trzy cechy i nazwij je rzeczownikami.

.....

14. (0-2) Ważnym doświadczeniem w życiu Geda były zmagania z cieniem. Młodzieniec chciał cieszyć się życiem i dlatego szukał dla siebie pomocy. Rozpoznaj bohaterów, którzy radzili Gedowi, jak należy walczyć z cieniem.

a) *Jeśli nie chcesz, aby to się zbliżyło, musisz przed nim uciekać, uciekać, bez przerwy uciekać. I mimo wszystko będzie to szło w ślad za tobą. Czy chciałbyś znać jego imię?*

.....

b) *Jeśli będziesz szedł przed siebie, jeśli nie przerwiesz ucieczki – dokądkolwiek uciekniesz, wszędzie napotkasz niebezpieczeństwo i zło, ono bowiem cię popycha, ono wybiera dla ciebie drogę. To ty musisz wybierać. To ty musisz poszukać tego, co ciebie szuka. Musisz ścigać to, co ciebie ściga.*

.....

c) *Tylko cień może zwalczyć cień. Tylko ciemność może pokonać mrok. Posłuchaj, Krogulcze! (...) Terrenon, który zna wszystkie narodziny i zgony, wszystkie istnienia przed i po śmierci, a także to, co nienarodzone i nieśmiertelne, który zna świat jasności i świat mroku, powie ci to imię.*

.....

15. (0-2) Co symbolizują zmagania Geda z cieniem? Wskaż dwa symboliczne odczytania tych zmagania.

-
-

Spencer Johnson, *Kto zabrał mój Ser?*

16. (0-2) Utwór *Kto zabrał mój Ser?* można uznać za współczesną przypowieść. Podaj trzy cechy charakterystyczne dla przypowieści, które można odnaleźć w tekście Spencera Johnsona.

-
-
-

PRZED UCIECZKĄ SAMA I SUZY	BOHATEROWIE	PO UCIECZCE SAMA I SUZY
	skauci z drużyny Sama	
	kapitan Ward	
	Laura i Walt Bishop	

20. (0-5) Zareklamuj *Kochanków z Księżycą* jako film, który warto wyświetlić w czasie Szkolnego Maratonu Filmowego. Uzasadnij, że dzieło Andersona może być atrakcyjne dla współczesnego nastolatka. Uwzględnij trzy podstawowe informacje o utworze (reżyseria, obsada, miejsce i rok produkcji).

Twoja praca powinna zająć co najmniej połowę wyznaczonego miejsca.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

KRYTERIUM	20.1	20.2	20.3	20.4	SUMA PUNKTÓW
LICZBA UZYSKANYCH PUNKTÓW					

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, intended for writing or drawing.

A series of 30 horizontal dotted lines spanning the width of the page, intended for writing.